

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Din trecut.

III.

În anul 1878 spiritele erau de nou dispuse a accepta politica de *activitate* în părțile Ardealului, politica reprezentată de ziarul nostru; dar cei ce conduceau această politică au fost destul de precauți și de înțelepți a nu primi o situație din cale afară grea politică, și responsabilitatea pentru ea. De aceea, cu toate că activiștii erau în majoritate în conferința națională electorală, ținută înaintea alegerilor, de astădată iarăși în Sibiu, au căutat, ca la votare ei să rămână în minoritate, și astfel și de astădată s'a decretat *pasivitatea absolută față de alegeri* pentru cercurile electorale românești din Ardeal, după ce pentru activitate terenul nu era pregătit, iar până la alegeri timpul era prea scurt pentru a se putea face pregătirile necesare.

Conferința a fost convocată pe 8/20 Iunie 1878, din partea clubului comitatens român din Sibiu, și a fost deschisă și condusă de președintele acestui club, Arhimandritul și vicariul *Nicolau Popea*, deci de cel mai convins și mai devotat *activist*.

De sine înțeles, că în preajma conferinței ziarul nostru și-a precizat de nou punctul său de vedere în politica românească și a pledat pentru abandonarea pasivității, pentru abandonarea nelucrării, și pentru intrarea Românilor ardeleni în parlamentul țării.

Articolul de fond din numărul 77, anul 1878, și-l termina astfel ziarul nostru:

„... Dacă urma inteligența noastră pe calea aceasta și mai departe (a activității din dieta dela Cluj, dela anul 1865) ea fără a ceda din dreptele pretențiuni ale națiunii române putea să câștige pentru națiune o pozițiune mai onorifică în constituțiunea ce a urmat la 1867, și era în pozițiune a împedea multe din dureroasele experiențe ce s'au succedat unele după altele de 11 ani încoace. Atragem deocamdată atențiunea alegătorilor nostri asupra acestei unice împrejurări, spre a medita asupra ei și apoi a concluda, că *oare bine va fi a persista în eroarea politică urmată mai târziu*, sau a căuta a repara pe cât se va putea aceea ce s'a stricat? A repara ce s'a stricat e mai bine, decât a lăsa stricat pentru totdeauna un lucru, fără de care politicește un popor nu poate trăi.”

Și conferința națională ținută în Sibiu era gata să dea și de astădată ascultare scriselor din ziarul nostru și să repare greșala din trecut, — dacă din motive de prudență politică nu se afla de consult, chiar din partea susținătorilor politice de activitate, amânarea decretării activității, pentru că terenul, cum am spus, nu era pregătit pentru activitate.

Cumcă curentul era de astădată pentru activitate, s'a recunoscut și din partea lui *G. Barițu*, care

în lunga sa vorbire, rostită pentru pasivitate, a spus în conferință și aceea, că dacă cu toate acestea, Românii din Ardeal vor afla de bine să aleagă și se trimită deputați la dieta din Pesta, apoi să aleagă, căci el și cu ceilalți sunt de o părere cu dânsul *se vor supune*, conform principiului solidarității, și vor accepta de bună hotărârea adusă în acest înțeles.

De altcum adunarea a decurs ca celelalte premergătoare. S'a ales o comisiune, ca să compună un proiect de conclud pe seama adunării, și în comisiune s'au ivit două păreri, a majorității, pentru pasivitate, și a minorității, pentru activitate. În adunare însă părerea minorității avea șanse de a fi acceptată, cu o mică majoritate de voturi, de aceea pasiviștii au făcut propunere, ca ședința a doua, în care aveai să raporteze referinții comisiunii, se fie amânată, până vor putea referinții să-și pună pe hârtie motivele cu cari își apără propunerile. Activiștii erau însă pentru imediata începere a debaterilor, și s'a primit părerea — activiștilor. Pasiviștii probabil pentru aceea au cerut amânare, ca să-și mai poată aduna partizani spre a forma ei majoritatea în adunare.

Interesantă și sdobitoare a fost critica făcută în conferința politice de pasivitate din partea deputatului dietal din cercul Beiușului, dl *Parteniu Cosma*, care a luat parte la conferință ca oaspe, cu vot consultativ. A spus, că numai politica aceea e bună, care poate arăta rezultate bune. În politica de pasivitate s'au arătat însă mai mult rezultate rele, decât bune. Inteligența trebuie să fie capul poporului, de care poporul are să asculte, căci dacă nu ascultă, e un corp schilav, fără mâni și fără cap. Dar și inteligența, care nu știe face, ca poporul să asculte de ea, e lipsită de orice valoare. Acolo, unde inteligența și poporul sunt una, cum e de ex. în comitatul Bihorului, nici un vot românesc nu se dă străinilor. Inteligența din Ardeal a decretat pasivitatea, dar n'a putut face, ca poporul să respecte hotărârile aduse. Poporul s'a lăpădat de inteligență și astfel s'a provocat un rău care nici în 20 de ani nu va putea fi reparat. Spunea, cum deputații români din dietă, aleși în cercurile din Ungaria, nu au primit nici măcar informațiuni dela inteligența română din Ardeal în chestii de interes pentru Românii ardeleni. Asta apoi nu mai poate fi numită pasivitate, ci indolență. Inteligența s'a moleșit, poporul s'a demoralizat. Indreptarea reului nu se poate face decât numai *prin activitate*.

S'ar fi și decretat activitatea, dacă ceilalți aveau să primească responsabilitatea pentru decretarea ei, nu țineau cont de împrejurarea, că se află cu totul nepregătiți pentru alegeri, iar timpul e foarte scurt pentru a le putea pune toate cu succes la cale în privința aceasta. Când a ajuns deci rândul la votare, câțiva dintre activiști s'au strecurat afară din sală și astfel majoritatea

din sală a fost pentru pasivitate, și a decretat pasivitatea și pentru noul period parlamentar.

Se credea însă cu toată pasivitatea și din partea pasiviștilor, că de astădată a fost acceptată *mai pe urmă* pasivitatea pentru Românii ardeleni; de aceea, alegerea comitetului electoral central *Anania Trombitașu* a motivat-o astfel: „având în vedere, că pe viitor, între împrejurările schimbate, vor intra și Românii activi pe terenul politice, pentru ca atunci lucrurile să fie bine pregătite pentru intrarea în activitate, conferința hotărăște a alege un comitet central electoral, cu locuința în Sibiu”. Comitetul ales s'a constituit apoi sub prezidenția activistului *N. Popea*, Arhimandrit și vicariu arhiepiscopesc, căci era format din pasiviști și din activiști.

A urmat însă conferința dela anul 1881, în care s'a făcut încheierea tuturor Românilor de sub coroana ungară într'un singur partid politic, și stabilirea programului național român în cele nouă puncte cunoscute, iar divizarea Românilor ardeleni în pasiviști și activiști a încetat dela sine. Vom expune acum atitudinea ziarului nostru față de programul național din anul 1881, dela formularea lui până astăzi, pentru a se vedea, că ea a fost totdeauna aceeași, deci consecventă.

Declarațiile ministrului de culte.

Duminecă ministrul nostru de culte, contele *Zichy János*, a fost în Eger, pentru a mulțami alegătorilor de acolo, că l-au onorat cu mandatul de deputat la dieta țării. I s'a făcut o primire foarte frumoasă. Ministrul a descalcat la Arhiepiscopul romano-catolic, cardinalul *Samassa*. La orele 2 s'a dat apoi un banchet în onoarea Excelenței Sale, în cinstea oăraia a tostat un fruntaș independist, protonotarul orașului *Handl*. Excelența Sa, domnul ministru, a răspuns cu un toast mai lung, din care dăm și noi următoarele părți interesante:

„... Pentru două lucruri am să aduc mulțumiri, anume, amicilor mei politici pentru încredere, iar contrariilor mei politici pentru prevenirea și loialitatea manifestată și acum față de mine. Puterea unui ministru, la dreptul vorbind, nu e alta, decât beșică de spumă, dacă nu e îngădit cu încrederea națiunii. Iar mandatul unui deputat nu e decât un proces verbal scris pe hârtie, dacă nu e legată de el încrederea și iubirea alegătorilor, cum și loialitatea și prevenirea contrariilor politici. Încrederea națiunii dă ministrului putere, statornicie, întru împlinirea datorințelor, iar încrederea și iubirea cercului electoral, împreună cu prevenirea loială a contrariilor politici, face de datorință deputatului, ca fără interes de partid, fără considerare la vederile politice ale singuraticilor, să se pună în serviciul cercului electoral.

Mult stimaților domni! E mare greșală la noi în Ungaria, că oamenii, mai ales politicienii, vin judecați după unele din faptele ori declarațiunile lor. Pe când oamenii, în deosebi politicienii, nu pot să fie judecați, decât numai după complexul întreg al faptelor și al declarațiunilor lor, adică după a lor lume întreagă sufletească și după întregul lor caracter politic. Stimaților domni! Ideea conducătoare, care mă însoțește pe întreaga mea carieră, m'a însoțit și mă va însoți și în viitor, ideea mea conducătoare, pe care mulți n'au înțeles-o, nu e alta decât *liberalismul ideal*. Pe buzele mele, domnilor,

liberalismul nu e frază. Liberalismul eu nu-l folosesc ca lozinică și mijloc de cointesire, ci liberalismul meu e acela, a cărui idee fundamentală e *egalitatea*, al cărui mijloc e măsurarea cu măsură egală, deci *echitatea* pe întreaga linie, și al cărui scop este *libertatea*: libertatea gândirii, libertatea sentimentelor, libertatea singuraticilor și a instituțiunilor. Liberalismul acesta, care m'a condus până acuma, mă va conduce și în viitor, ca ministru de culte, față cu toate confesiunile, pentru că eu consider fiecare confesiune recipiată de factor susținător de stat, știu să cântăresc greutatea morală a fiecăreia și știu să le stimez pe toate...”

Eată niște declarațiuni, cari nu pot decât să ne mulțamească, și să ne facă să nădăjdum, că prefăcute în fapte, cu adevărat ele vor face să ni se arate și zorile unor zile mai bune și mai puțin sbuciumate ca cele de până acum.

Din protopresbiterate.

Conferința preoțească a tractului Sibiu.

— Raport special. —

Preoțimea tractului Sibiu s'a întrunit în conferință în ziua de 10/23 Sept. e. c. De oarece în această conferință s'au discutat lucrurimomentuoase, cari sunt menite a promova interesele neamului nostru peste tot, cred că fac bun lucru, dându-le spre știre și aducându-le la cunoștința celor interesați.

Conferința s'a început cu serviciu divin, celebrat de preoții *Maniu Lungu*, *Traian Petrișor* și *Trandafir Scorobet* (predică de Tr. Scorobet).

După terminarea lui s'au întrunit preoții în sala școlii centrale, unde dl prot. Dr. *Ioan Stroia* prin o vorbire acomodată, relevând faptul, că ne aflăm pentru prima oară în templul cel nou al culturii și creșterii în credință și datinile strămoșești, își exprimă dorința, ca din acest loc nou menit a fi locul de întrunire a tuturor convenirilor culturale bisericicești-scolare din tract, să se reverse o înrăurită binefăcătoare asupra tractului nostru și declară conferința de deschisă.

Conferința se constituie acclamându-se notar: preotul Octavian Murășan, iar bărbăți de încredere preoții *Maniu Lungu* și *Ioan B. Boiu*.

La apelul nominal nu răspund doi preoți: *Isaia Henteș* și *Ilie Piso*, cari absentează din cauză de morbo.

Punându-se în discuție serviciul divin și predica, rezultatul criticii și el discutiției se reasumă prin președintele următoarele: Serviciul divin în general a fost îndeplinit cu evlavie și solemnitate recerută. Nu s'a observat însă în mod recerut rolul singuraticilor consuiți. Totdeauna când servesc mai mulți preoți, cel mai bătrân este pontificantele, ceilalți sunt cooperatori. Partile principale indeosebi transsubstanțierea are să o îndeplinească pontificantele. Cooperatorii să caute a se acomoda cu tonul pontificanțelului. La eșrea cu darurile în lipsă de diacon iasă mai întâi cel mai tânăr cu eșnețul, după el pontificantele cu potirul și în urmă ceilalți după rang, fiecare cu ceva în mână (cruce, copie, linguriță etc.)

Predica purcează dela evangelia sau apostolul zilei, are să trateze chestiuni cari stau în legături naturale cu viața poporului. În predică să se oglindeze curentele vieții morale religioase și năsuințele sociale culturale și național-economice ale parohiei. Altcum fiind teoretice, nu prind rădăcini în inima ascultătorilor ca și grăunțele căzute pe loc nepotrivit! Predica de față a fost prea teoretică și i-a lipsit gruparea ideilor într'un sistem bine studiat.

La ordinea zilei e disertația „Grențurile și inconvenientele, cu cari se luptă preotul la sate în dezvoltarea activității sale pastorale și unele remedii”, de preotul *Emilian Dancă*, care a stăruit interes viu și o discuție îndelungată, pe care presidiul o reasumă în următoarele:

Disertația a fost lucrată cu deosebită îngrijire și cetățu cu sentiment, de aceea a și făcut asupra conferenței impresie bună. Se accentuează ca greutate și inconvenient: neștiința și sărăcia și renitența poporului, iar ca remedii: predica, augmentarea bibliotecilor parohiale și deschiderea lor pentru popor, ținerea de șezători literare, în cari preotul și învățătorul împreună cu alți inteligenți, întrunind poporul în ședință să le citească cărți bune și să le țină prelegeri practice din diferitele domenii. Preotul ca duhovnic să caute a intra în legătură cât mai intimă cu parohienii săi, căci numai atunci va avea influență asupra lor și-i poate determina spre lucruri bune și spre viață religioasă morală.

În legătură cu aceasta se discută apoi locul unde să se țină aceste ședințe și se constată, că locul cel mai potrivit e școala, dar fiind ea de multeori puțin încăpătoare este absolut necesar a se înființa și la noi așa numitele „case culturale“, cari să fie un focular al culturii noastre.

Cu unanimitate se decide:

1. Fiecare preot să pună basă în parohia sa la un fond, din care cu timpul să se ridice o casă culturală a parohienilor și despre pașii întreprinși și rezultatul obținut să raporteze la fiecare conferință prin raport anual.

2. Fiecare preot să aranjeze cu celelalte factori culturali din parohie Duminecile și sărbătorile de peste an cu deosebire în timp de iarnă prelegeri publice, serate musicale-declamatorice, literare în direcțiune religioasă, morală și național economică culturală, atât pentru popor, cât și mai cu seamă pentru tineretul adult.

3. Fiecare preot să facă la sfârșitul anului școlar, deodată cu celelalte rapoarte periodice recerute, un raport general despre activitatea culturală din comună, și adevărat despre prelegerile publice, seratele literare, declamatorice, musicale, cine și ce a preles, cu ce s'a prezentat, apoi despre augmentarea bibliotecii parohiale, starea ei, câți au citit, câte și ce fel de cărți s'au citit.

4. Pentru prelucrarea și prezentarea rezultatelor acestor rapoarte în plen se institue o comisie în persoanele: preoții I. Druhora, E. Cioran și Tr. Scorobet, care are a prezenta raportul său oficiului protopresbiter la sfârșitul lunii lui Maiu a fiecărui an. Preoții vor înainta rapoartele lor la oficiul protopopesc în luna Ianuarie.

Fiind timpul înaintat ședința se suspendă pe 15 minute.

Redeschizându-se ședința se pune la ordinea zilei disertația: „Intocmirile bisericii evanghelice din Cristian pentru educația tineretului dela 15 ani în sus“, referată de Constantin Moldovan, paroh în Cristian.

Presidiul dă conferenței următoarele deslușiri: Prin visitațiunile sale canonice s'a convins, că educația religioasă-morală a tineretului nostru adult nu este de loc îngrijită prin întocmiri mai speciale. De aceea a însărcinat pe preotul C. Moldovan din Cristian (unde Sașii au astfel de întocmiri) să facă referada de față, ca să dea ansă la discuție asupra chestiunii și invite conferința a aprecia disertația din acest punct de vedere. Disertația se primește cu vli alocămări. Iar rezultatul discuției e următorul:

1. Între împrejurările de azi se consideră de o necesitate imperativă, de a se

da tineretului o educație mai intensivă în direcția religioasă-morală.

2. Se decretează de obligatoriu pentru fiecare paroh, a instrui însuși religioasă în școala de repetiție.

3. Se decretează necesitatea organizării tineretului adult și supravegherea vieții sale religioase-morale prin organele parohiale.

4. Pentru realizarea acestei chestii se institue o comisie din preoți: Mania Lungu, prez., N. Oprea, T. Petrișor, Rom. Platoș și C. Moldovan, cari până la proxima conferință preotească să prezente un proiect de normativ, prin care se regulează educația tineretului dela 15 ani în sus.

Propunerea preotului M. Lungu, ca fiecare preot să primească o copie a protocolului pentru a sta în curent cu cele pertractate în conferință, precum și propunerea preot. Ioan B. Boiu, ca forurile noastre superioare să esopereze și pentru noi preoți favorul de a călători în patrie cu preț de jumătate — se primește.

Asemenea propunerea preot. Octav. Murășan, care sună: „Văzând calea greșită pe care au apucat unii frați preoți din dieceza Aradului și a Caransebeșului întru organizarea preoției noastre, la care după cum reiese din foaia inițiatorilor organizării „Revista Preoților“ s'au alăturat, ba încă contribuie în parte însemnat și preoți din arhidieceză, de oarece această organizare cum e proiectată, în loc de organizare sănătoasă menită a ne întări în chemarea noastră preotească și a ridica vaza bisericeii, e pusă pe povârnișul ce duce la zădărnici între preoți și a șgudui din temelie vaza în afară a forurilor noastre superioare bisericești, propune și conferința cu unanimitate declară:

Se așteaptă dela toți preoții noștri să țină strâns la organizarea bisericeii și a clerului nostru, precum e normată în „Statutul organic“ și în Normativele și Regulamentele votate de sinoade și de congrese. Conferința e de convingerea, că organizarea preoției daos e într-adevăr necesară, numai făcută în cadrul organizației noastre bisericești legale, poate fi folositoare pentru preoți și credincioși.“

Eshauriată fiind ordinea de zi, conferința se încheie la orele 3 d. a. După conferință am lăsat cu toții parte la masa dată de dl protopresbiter Dr. Ioan Stroia, la care am petrecut câțiva vreme discutând cu dragoste curată ca frate darăverile și năcazurile noastre.

Iar pe inserate ne-am depărtat toți oătră casă, ducând de astădată cu un te-saur mai mult cu noi.

Sibiu, în luna lui Septemvrie 1910.

Octavian Murășan
notarul conf.

Cooperativă școlară.

Ministerul cultelor din România a aprobat acum de curând statutele privitoare la înființarea unei societăți cooperative pe lângă școala primară „Principele Ferdinand“ din București.

Scopul acestei societăți este ajutarea elevilor săraci, cumpărarea în comun a cărților și rechetelor școlare, precum și aranjarea de excursiuni.

Membri pot fi părinții școlarilor, învățătorii școlai și școlarii.

Capitalul societății se formează din dăruiri benevole și din taxele societăților.

Administrația o vor face doi școlari buni din clasa a IV-a, sub conducerea învățătorilor.

Controlul e pus în mâna revizorului școlar

Intemeietorii acestei însoțiri de școlari leagă nădejdi mari de această instituție, care va contribui totodată și la înmulțirea însoțirilor culturale și economice și la înmulțirea instituțiilor de filantropie.

S'a scris și în coloanele ziarului nostru asupra importanței tovarășilor de școlari.

Chiar și în articolul de fond din numărul precedent le-am amintit în legătură cu activitatea extrașcolară a învățătorilor, ca pe o instituție, care după natura ei nu aparține la activitatea extrașcolară, ci mai mult netezește drumul în această direcție.

Roadele imediate ale acestei instituții se ivesc în școală, cultivând disciplina și sentimentul solidarității, pe care trebuie să se razime cele mai multe ramuri ale activității extrașcolare a învățătorilor.

Atragem deci din nou atenția asupra cooperativelor școlare, fiind acestea un escelent mijloc de educație în școală, a cărui înrăurire se va simți de-a binele și în afară de școală.

B.

Pași spre bine.

Sibiu, 21 Octomvrie n.

Ce bine e când știe omul să lupte împotriva curentului!

Imi aduc aminte de povestea celor doi copilași, când se lusesă la întrecere, care din ei poate înnota mai bine? Cel mai mic se lăuda că el poate mai bine și ca să dea probă tovarășului său, se aruncă în apă și începu să înnoate cu bărbăție la vale, — în cursul apei.

Când ieși afară era radios, că poate să dea dovadă tovarășului despre curajul său. Dar celalalt — mai copt puțin la minte — îi zise: într-adevăr, tu poți să înnoți bine, dar numai în cursul apei, ceea ce e foarte ușor pentru ori și cine. Numai atunci îți poți dovedi însă bărbăția, când vei putea înnota la deal, contra apei, adevărat contra curentului...

Așa e și cu noi... Firul vremii se desface mereu, iar cei mai mulți dintre noi se lasă duși de valurile ademenitoare ale curentului...

Nu-i chiar așa lucru greu să bei un pahar. Pentru unul care este prins în mrejele ademenitoare ale beuturii, pentru care glasul amăgitor al paharului plin e poruncă, cea mai bună scăpare este a lupta împotriva acestui curent, care cu el aduce setea crescândă mistuitoare, groza de lucru, datoriile, poftele urâte, bolile, bătrânețea înainte de vreme, și la urmă sfârșitul ticălos în vre-un spital, sau în vre-un șanț de drum...

Dar este un proverb care zice că: „e mai ușor a preveni decât a lecu“, totodată e mai ușor a nu lăsa pe cineva să cadă în patima beuturii, decât a-l scoate din ea. Deci privirile noastre trebuie îndreptate în primul rând asupra tinerimii care încă nu cunoaște ravagiile beuturii și stricăciunile ei; și dintre cari — cei mai mulți — nu sunt întrați încă în valurile vieții cu toate ispitele și păcatele ei.

În acest scop Loja Andrei Șaguna a Bunilor Templieri s'a gândit la fundarea unei societăți de abstenență pentru tinerime, la o „Loja a Tinerimii“, unde fiecare tinar, care se face membru, este oprit

a bea beuturi spirtuoase, a juca jocuri de noroc, a vorbi vorbe necuviincioase ș. a.

În fiecare Duminecă acești tineri se vor întruni în ședință, unde se va declama, se vor citi bucăți literare cu cuprins antialcoolic și se vor spune istorioare morale.

Urmărind scopul acesta „Loja Andrei Șaguna“ a și început propaganda printre tinerime și cu ajutorul lui Dumnezeu i-a succedat a înrola sub steagul abstenenței peste 50 de tineri, dela 10 la 18 ani, dintre cari cei mai mulți sunt convinși de foloasele morale ale acestei societăți.

Duminecă în 23 Octomvrie n. va fi fondarea Lojii tinerimii în localul Reuniunii sodalilor români din loc, care a avut bunavoință a da ospitalitate acestei Loji.

Cu Dumnezeu înainte și biruința va fi a noastră, a aelora, cari luptăm împotriva curentului.

E. M.

Dela „Asociațiune“.

Conferențiarul agronomic al „Asociațiunii“.

Comitetul Central a adresat următoarea circulară despărțămintelor „Asociațiunii“:

Nr. 1111/1910.

Domnule Director!

Vă aducem la cunoștință, că postul de conferențiar agronomic al „Asociațiunii“ noastre este ocupat dela 1 Sept. a. c. prin dl Aurel Cosciuc.

Chemarea conferențiarului agronomic este a veni în ajutorul poporului nostru în cele economice, prin ținerea de prelegeri și demonstrațiuni practice, prin aranjarea de cursuri din toate ramurile economice și anume: din cultura pământului, a plantelor agricole, a fânătelor și pășunilor, prăsierea tuturor animalelor de casă (vite, cai, oi, porci), cultura viilor, pomilor și a legumelor. Domnia Sa va sta în ajutorul economilor la procurarea de semințe, de unelte și mașini agricole, de animale de prăsilă și altele și va da îndrumări la toate întrebările ce i se vor pune ținând seamă totdeauna de lipsurile țărănilor noștri. Di conferențiar se va îngriji, ca în despărțămintele în cari va ținea prelegeri, să se aranjeze și diferite expoziții și anume: de vite, produse agricole și altele.

Cum ideea întovășirilor se lățește mereu, conferențiarul va stăru și va sta în ajutorul poporului nostru și la înființarea de tot felul de tovarășii agricole, cum sunt tovarășii de producțiune și valorizare, la înființarea de bănoi populare, lăptării și alte tovarășii cu caracter economic.

Pentru a putea satisface dorințelor economilor noștri și pentru a putea realiza intențiunile noastre, rugăm onor. despărțăminte ale „Asociațiunii“ a se adresa Comitetului Central pentru trimiterea conferențiarului în mijlocul celor interesați.

Trimiterea conferențiarului se va face în ordinea în care au intrat cererile, ținându-se seamă însă, — în cât va fi posibil — și de dorințele speciale ale despărțămintelor.

Cheltuelile de drum ale conferențiarului vor acoperi despărțămintele din mijloacele ce le au la dispoziție.

Din ședința Comitetului Central ținută la 6 Oct. st. n. a. c.

Ioșif St. Șuluf m. p. prez.

Oct. C. Tăslăuanu, m. p. secr.

FOIȘOARĂ.

Notițe istorice

referitoare la bisericele din protopresbiteratul Dej

de Gavriil Hango, presbiter.
(Urmare).

29. *Osoiu*. Biserică veche de lemn, edificată după tradiție în foametea cea mare și zugrăvită în anul 1822 de preotul unit Ioșif Percea din Elciu. — Chramul nu este arătat. — Antimis dela arh. și metr. Miron Romanul din 1883. — Cărți bis. 8. — Biblia lipsește.

30. *Poiana-Blenchii*. Biserică de piatră zidită în anii 1878—1882 sub preotul Gavr. Buzura și sfințită la 12 Septemvrie 1882 de arhiep. și metr. Miron Romanul, dela care are și Antimis cu datul 5 Sept. același an cu Chramul Sf. Arhang. Mih. și Gavr. — Cărți bis. 15. — Biblia nu-i.

31. *Săcătură*. În anul 1880 o mare parte din popor dimpreună cu preotul V. Buzura au trecut la biserica gr. cat. rom. făcându-se stăpâni prin fărâdelegi și peste biserica și averea bisericească, pentru care încă și acum decurge procesul la forurile oivile. Astfel credincioșii rămăși statornici în credința strămoșească până în a. 1899 au pribegit prin comunele vecine

după mângăere sufletească, iar în anul acesta închirindu-și o casă de rugăciune, li s'a dat un adm. par. după care a urmat apoi în anul următor actualul paroh Petru Bcth, sub care s'a edificat cu neșpus de multe greutate în anul 1901 biserica de piatră de azi, zugrăvită în anul 1907 prin Ioșan Popp din Prislop. Chram. Sf. Arhang. Mih. și Gavr. — Antimis dela arhiep. și metrop. Ioan Meșianu din anul 1899. — Cărți bis. 9. Biblia nu are.

32. *Săcel* (în Maramurș). Parohia aceasta s'a reînființat în anul 1900 prin reînnoarea unei părți a poporului dela biserica gr. cat. rom. la biserica ortodoxă străbună, numărând azi ea la 300 familii cu circa 1700 suflete, dar nici azi nu e recunoscută de guvern. Are numai casă de rugăciune, de lemn, cumpărată dela frații Vasile și Dumitru Magden și sfințită în același an de protopresb. tractual T. Hermann, dându-i Antimis arhiep. și metr. I. Meșianu cu Chramul Sf. Arhang. Mih. și Gavr. — Cărți rit. 10. — Biblia nu are.

33. *Dragomirești* (în Maramurș). Parohia aceasta s'a reînființat în anul 1903 prin reînnoarea unei părți din popor, circa 60 familii cu 220 suflete, dela biserica gr. cat. rom. la biserica ortod. strămoșească. — Are numai casă de rugăciune, de lemn, închiriată dela parohianul Ioan Zubascu alui Alexă și sfințită de pa-

roahul Ioan Pașca din Geaca, tract. Clujului, — dându-i Antimis arhiep. și metr. I. Meșianu cu Chramul Sf. Arhang. Mih. și Gavrii. — Cărți rituale are 9. — Biblia lipsește.

34. *Sălișca*. Vezi: Dela sate. Sfințirea bisericeii din Sălișca, de preotul Gavr. Hango, în „Telegraful Român“ 1909 nrii 136—137. — Cărți rit. 5. — Biblia nu are.

35. *Căscău* filie la Sălișca. Filia aceasta s'a înființat cu 22 familii reînnoare dela biserica gr. cat. în anul 1897 sub parohul Sam. Suse din Sălișca. Mai întâiu a avut numai casă de rugăciune, închiriată, apoi vrednicul parohian Ioan Bota sen. din Dej cumpărându-i și dăruindu-i o grădină, și-a zidit pe ea în anul 1898 o biserică de lemn, ce a sfințit o protopr. tract. T. Hermann. — Antimis are dela arhiep. și metrop. Miron Romanul din a. 1897. — Chramul nu este arătat. — Cărți are 6. — Biblia nu are (vezi: Sinod protopr. în Dej, de G. Hango, în „T. Rom.“ 1906 nrii 31—34).

36. *Văleni-Șomcutei*. Biserică foarte veche, de lemn. Un bătrân cu numele Pop Oașiu, azi aproape de 90 ani spune, că în anul 1844, când s'a zidit biserica din nou și s'a făcut târnațul dimprejurul ei, s'ar fi fclat o piatră, din care s'ar fi constatat, că biserica aceasta s'ar fi făcut înainte cu 500—600 de ani — Antimis are dela arhiep. și metr. I. Meșianu din anul

1899. — Chramul nu este arătat. — Cărți rituale sunt 16. — Biblia are edit. Șaguna din an. 1856—1858.

Reasumare: Precum vedem, în cele 36 comune bisericești din protopresbiteratul Dejului în prezent sunt 19 biserici de lemn, 14 biserici de piatră și 3 capele domestice.

Chramul nu este arătat la 19 loca-luri de rugăciune, iar dintre celelalte au Chramul Sf. Arhang. Mihail și Gavrii 8, Sf. Nicolae 5, Adormirea Născătoarei de Dzeu 3 și Sf. Ioan Botezătorul 1.

Antimise au toate bisericele și capelele 33 dela arhieriei ortodoxi (între cari 1 din România) și 1 dela episcop unit (Făl-cuș, ce trebuie înlocuit). În special dela episc. Novacovici sunt 6, dela episcopul Moga 3, dela episc. apoi arhiep. și metr. Șaguna 6, dela Miron Romanul 3, dela I. Meșianu 7, dela Filoteiu episc. Buzăului din România 1 și dela episc. unit Bobb 1, iar la 9 nu se știu arhieriei dela cari s'au dat, la 9 locul de unde, la 8 anul din care s'au dat și la 6 nu s'a arătat limba inscripțiunilor de pe ele; peste tot sunt în limba română 20, în limba geacă 6 și în limba rom. slavonă 4. Afară de acestea la biserica din Gârbon se mai fclă 2 antimise dela ep. unți Kle'n și Aaron, cari încă trebuie casiate, deși nu se fo o-ses.

(Va urma).

Atragem și din parte-ne atențiunea cetitorilor noștri asupra prelegerilor ce le va ține conferențiarul sgronomic al „Asociațiunii”, cari sunt chemate să deie un nou imbold înaintării economice a țării noastre.

Serate de ale meseriașilor noștri.

Joi, în 29 Sept. 1910, ținându-se la „Reuniunea meseriașilor sibiieni” a 9-a sesiune literară, prezidențial nostru Tordășianu, se ocupă de numărul îmbucurător, că de un timp încoace numărul învățăcoilor meseriași sporește și încă cu tineri cu pregătire școlară tot mai însemnată, dovadă aceasta, că și părinții și băieții înșiși se pătrund tot mai mult de însemnată carierelor practice. În această împrejurare își are rol însemnat exemplul viu, ce s'a dat de unii părinți mai luminați, cari au îndemnat pe fiii lor, cu clase mai multe, să îmbrățișeze vre-o meserie. Exemplul lăcătușului Ioachim Socu, cel cu maturitate, apoi a învățăcelului lăcătuș Nicolae Frânou, cel cu 5 gimn. din Blaj, n'a rămas izolat, dovadă, că singur la fabrica Wagner din Sibiu (cu 45 învățăcoi) din 27 învățăcoi români, aproape 10 sunt cu 2-4 clase gimnaziale. Folosindu-se de datele din protocolul fundamental al Reuniunii, în care se află date interesante încaut privește comitetele din cari sunt îmbrățișate meseriile, clasele (ocupatiunea părinților) din cari se recrutează meseriași, centrele, în cari au învățat meseria, orașele în cari au lucrat ca calfe, cunoștința de limbi a lor și date privitoare la ajutorul (stipendii etc.) primit de ei, dar se află date de importanță netăgăduită încaut pentru pregătirea școlară a meseriașilor noștri, dl Tordășianu a arătat cum din 834 meseriași și calfe, introduși în cei din urmă 12 ani în acest protocol: 1 meseriaș (dl Socu acum în cursul 2 al școlăi sup. tehnice din München) e cu 8 gimn. și cu maturitate; 1 (dl Zatică Urdea, blănar) e cu 5 reale; 14 (în frunte cu bătrânul și neputinciosul compactor Ioan Cristea), cu câte 4 reale resp. gimn.; 25 cu 3 reale resp. gimn.; 50 cu 2 reale resp. gimn.; 23 cu 1 reală resp. gimn.; 30 cu 1-4 cl. civilă, iar restul de 685 numai au școala populară, și durere 5 meseriași fără pregătire școlară (anafabeti). Aceste date, nu toamă îmbucurătoare, trebuie să ne pună pe gânduri și trebuie mai ales să ne îndemne pe toți ca să stăruim într'acolo ca fitorii învățăcoi să fie recrutați din tineret cu mai multă pregătire școlară de cum au fost înaintașii lor; e de lipsă mai departe ca sodalii (calfele) noștri să se îndeletnicească cu oetitul, dacă vorba este să nu uite puținul cât l-au câștigat pe bănoile școlăi. Dar de lipsă e ca ei să-și câștige și cunoștințe de limbi atât de necesare mai ales pentru meseriași, cari în scopul înmulțirii cunoștințelor caută orașele mari din străinătate. Despre neajunsurile, ce le îndură băieții noștri, cari au petrecut și petrec prin Austria, Germania, Franța, Engliera și în depărtata Americă, aflăm destule tânguiri și plângeri dela ei la reîntoarcere. E timpul suprem să ne îngrijim să nu știrăm proletariatul industrial, atât de periculos din toate punctele de vedere. Chiemarea intelectualilor noștri de pretuși ar fi, apoi a Reuniunilor de meseriași în Timișoara, și cum oameni cu durere pentru clasa de mijloc au întemeiat pentru învățăcoi un internat în Cernăuți.

Corul elevilor seminariali, sub conducerea dibace a clericului Petrașcu, au intonat frumoasa compoziție „Tainic se luptă” de Nicolae Popovici. Învățăcelul croitor E. Ramba a produs mult haz cu o anecdotă de Speranță; frumos și cu sentiment a predat sodalul pantofar Ios. Jinga, o poezie de Bornemisa; inv. croitor Vasile Gavrilă a predat binișor o poezie ocazională de Ermil Borcia; pract. tip. Ilie Măgiani, ni a predat la înțeles bucată instructivă contra alcooliceilor, intitulată „Neam rău” de H. Lecca; clericul Petrașcu ne-a înălțat sufletește cu câteva arii executate la violină; sod. pantof. I. Jinga a plăcut mult în poezia „Streinul” de Goga; școl. Par. Floca a fost de tot drăguț în poezia „Înainte” de Nicu Stejărel. Încântându-ne la fine clericul D. Popa și Neagu cu frumoase Doine și ne-a estasiat corul frumos al dlui Petrașcu.

La încheiere se scurtează 15 cârticele, iar dl Tordășianu exprimând mulțumită și recunoștință tuturor, invită la sesiunea a 10-a din 27 Oct.

„Învățătorul”.

NOUȚĂȚI

Membru fondator al societății pentru fond de teatru român s'a făcut dl general i. p. Alexandru Lupu din Viena, achitând taxa de 200 coroane.

Sfințirea școlăi române gr.-or. din Cristian se va face în 17/30 Octomvrie 1910, prin dl protopresb. tractual. Banchetul s'a va ține la ora 1 după amiază, în sala festivă a școlăi, iar concertul se va da de un grup de teologi din seminarul Andreian, în sala cea mare a bisericii evang. Kirchengemeindehaus la orele 7 1/2 sara: Prețul unei cuverte la banchet 3 coroane. Prețul intrării la concert de persoană: Locul I. 1 cor., locul II. 80 fileri, locul III 40 fil. și loc de stat 30 fil. Săprăsolviri și contribuiri benevole se vor primi cu mulțumită și cuita pe cale ziaristică. Domnii cari doresc a lua parte la banchet, sunt rugați a se anunța până cel mult în 14/27 Octomvrie a. c. preotului Constantin Moldovan, Cristian (comitatul Sibiu).

Zăpadă. În Kézdi-Oșorhei a nins în 16 Octomvrie. Orașul și împrejurimea au fost acoperite de un strat de zăpadă gros cam de 50 centimetri. Munții noștri asemenia au îmbrăcat haina iernii.

Credit enorm. Parisul a hotărât să contracteze un împrumut de un miliard. Împrumutul va fi întrebunțat pentru mărirea și înfrumetșarea capitalei franceze. Prima rată de 235 milioane, din suma foridabilă de o mie de milioane, a fost subscrisă Sâmbătă înainte de amiază în timpul scurt de câteva ore, și anume s'a subscris o sumă de treizeci de ori mai mare decât rata cerută. Este interesant, că la ofertă se îmbulzeau mai ales micii capitaliști, și poliția abea mai putea ține ordinea în publicul număr, care adusesse banii să-i dea orașului împrumut. Faptul ilustrează de ajuns bogăția poporului francez și creditul de care se bucură Parisul.

Spital nou. Comitatul Caraș-Severin a decis să clădească un nou spital comitatens. Pentru scopurile clădirii se va lua un împrumut de un milion de coroane dela Banca ungară de credit fonciar.

Bancă norocoasă. Banca populară din Giula a câștigat cu un lot șase sute de mii de coroane. Direcțiunea institutului a hotărât să întrebunțeze suma aceasta pentru urcarea capitalului social al băncii.

Greva din Franța. Știrile din Paris spun, că greva celor aplicați la căile ferate franceze este pe sfârșite: guvernul și societățile căilor ferate au luat măsuri energice, ca trenurile să poată circula aproape pe toate liniile. În urma cercetărilor ministrului de interne se crede, că a nărbiștii francezi au plănuțit distrugerea căilor ferate și a podurilor, dar puterea militară i-a împedecat. Acțiunea guvernului se îndreptează acum împotriva anarhiștilor.

Aeroplan în stradă. Mare nenorocire s'a întâmplat Duminecă după amiază în orașul francez Limoges. Aviatorul Baillet s'a uroat cu aeroplanul său deasupra orașului, însă aparatul împedecându-se de un stâlp s'a resturnat în mijlocul publicului. O fetiță de 14 ani a fost omorâtă, mai multe persoane au rămas rănite. Mulțimea atunții s'a aruncat asupra lui Baillet, dar poliția a intervenit și l-a scăpat de furia poporului. Aviatorul a fost arestat.

Jertfa frigului. Cu toate că iarna încă n'a sosit, frigul din zilele trecute a și pricinuit o moarte de om. Ziarele din Cluj spun, că Luni în 17 Octomvrie n. 1910, în zori de zi, a fost găsit în curtea unei case din acest oraș un muzicant țigan înghețat. Autoritățile au constatat, că omul înghețase în somn.

Parohie vacantă. Prin ordinul consistorial nr. 1632/156 B. — pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. B. Diosăg din protopopiatul Orăzii-ep. de sub jurisdicțiunea consistoriului ep. din Oradea-Mare, s'a deschis concurs. Emolumentele sunt: 20 iugăre catastrale. Dela fiecare nr. de casă o măsură de bucate sau 2 coroane. Bir preotesc dela fiecare gazdă 80 fileri. Venitele stolare. Casă parohială cu supraedificatele și intravilanul. Intregirea dotațiunei dela stat, conform calificățiunei alesului.

Caii din Londra. Cu vre-o cinci ani înainte capitala Angliei avea 450 de mii de cai. Astăzi lucrurile s'au schimbat. Tramvaiurile electrice și automobilele au redus numărul căilor la 110 de mii. Cam aceleai schimbări s'au produs în multe alte orașe mari din Europa și America.

Altă grevă. Personalul de serviciu al tramvaielor electrice din Pola s'a pus cu ziua de Luni în grevă. Oamenii cer îmbunătățirea lefilor.

Ciumă în Londra. În portul Londrei s'au ivit două cazuri de ciumă pe vapoarele sosite din India. Bolnavii sunt amândoi din Azia, unul a murit în spital, al doilea se crede că va fi vindecat. Vapoarele au fost isolate.

Medic hot. Poliția din Dresda a arestat pe doctorul Weindler, care cercețând biblioteca regală a furat câteva pagini ilustrate din mai multe cărți foarte prețioase.

Adunarea generală. Reuniunea notarilor comunali și cercuali din țara noastră a ținut Duminecă adunarea generală în osea caminului Pesta. Au participat 332 de delegați, reprezentând 54 de comitate.

Societatea de lectură „Ioan Popasu” secția teologică în Caransebeș s'a constituit în modul următor: President: Dr. Gheorghe Dragomir profesor. V. president: Ioan Ghețe, cleric a. III. Notar: Coriolan I. Buracu a. III. Cassar: Mihăițu Jigorea a. II. Controlor: Vitor Popovici a. III. Bibliotecar: Lucian Lungu a. II. membri în comisia literară: Corneliu Drăgan a. III. Valeriu Meda a. III. Petru Adam a. II. Adrian Cioloca a. II. Ioan V. Brinzei a. I. Pavel Popa a. I.

Se caută un subarândăș sau un conducător vrednic cu oare care cunoștință în purtarea cărților comerciale pentru hotelul comunal luat în arândă de către „Prăvălia românească” din Câmpulung (Bucovină). Asemenea se caută și un conducător tehnic cu ceva cunoștință în contabilitate pentru numita prăvălie. Reflectanții, cari trebue să fie de naționalitate română și'n stare de a depune și o cautiune, binevoiască a se adresa fără întârziare la „Prăvălia românească” în Câmpulung.

Incursură la o îngropare. Zilele acestea a fost transportat la spitalul din Oradea-Mare un muribund, care în registrele spitalului s'a introdus sub numele Ludovic Fabian, de 58 de ani, birjar, de religie romano-catolică. Abia a fost primit în spital, birjarul a murit și a fost înmormântat conform ritului romano-catolic. La îngropare n'au luat parte nici rudeni, nici cunoscuți. După câteva zile a ieșit la iveală, că mortul n'a fost Fabian, ci un oarecare Ludovic Goldstein, și că nu era romano-catolic, ci jdan. Greșala a a isvorât din faptul, că Goldstein, ca să scape de batjocura colegilor săi birjari l'a mințit că nu mai e jdan, ci e romano-catolic, și că și-a schimbat și numele în Fabian. Neamurile lui au arătat însă, că acest Fabian este tot vechiul Goldstein, și de aceea cer acum exhumarea lui, ca să poată fi înmormântat cu adevăratul său nume și conform ritului evreesc.

Lučeni, ucigașul feroitei noastre regine Elisaveta, s'a spânzurat în celula în care era închis. Când au dat servitorii de veste, era mort.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni, au mai intrat următoarele daruri: Ioan Buceș învățăcel cumpănar, 50 bani; Ioan Bocuș ferestrar (Sibiu), soția sa Maria n. Sârbu și copiii lor Ioan, sodal covrigar, Maria, aplicată în tip. Drotleff, George, învățăcel lăcătuș, Nicodim, invăț. tinichigiu, Victoria, școlăriță și Aurel, școlar, 2 cor.; Dr. Ioan Rațiv, prof. (Blaj), 1 cor. și Ioan Voicu, învățăcel rotar, 50 bani.

Mulțumită. Credincioșii Nicolae Pop și Ioana Rotariu 262 din Calbor, de prezent aflători în America, din prisosul ce li a dat Dumnezeu, și în urma dragostei lor față de podoaba casei lui D-zeu, au trimis 60 cor. cu care sumă s'a cumpărat pe sama bisericeii un potir aurit cu 40 cor. și o cădelniță de argint de China cu 20 cor. Pentru aceste daruri ale lor mă simt îndemnat a aduce și pe această cale mulțumitele înregului popor. George Șolca, preot ort. român.

Deasupra oceanului. Într'un număr trecut al ziarului nostru am anunțat încercarea îndrăznească a aviatorului Wellman de a sbura cu balonul din America în Europa. Sborul și-a luat începutul Sâmbătă dimineața în 15 Oct. din Atlantic-City. În balon se găseau 6 persoane. Calea ce o fac vapoarele din America până în Anglia este lungă de șase mii de kilometri. Cele mai bune baloane europene de până acum pot să facă fără întrerupere cel mult o mie de kilometri, dar un pot pluti în aer mai mult de 37 de ceasuri. Având în vedere împrejurările acestea, specialiștii nu au prea crezut că balonul lui Wellman va reuși să treacă oceanul. Prevederile lor s'au realizat. Pe mare a izbucnit o furtună cumplită. Despre balon nu s'a mai știut nimic timp de vre-o 30 de ceasuri. În sfârșit un vapor a zărit balonul Marți dimineața în 18 Oct. și s'a grăbit în ajutorul celor primejduiți. I-a și succes să salveze pe toți șase călătorii balonului. Vântul a fost așa de tare, încât călătoria în balon era cu neputință și aviatorii au fost siliți să-l părăsească după o călătorie de 72 de ore. În ziua următoare, Miercuri, vaporul cu cei salvați a sosit la New-york.

Cercul Henry. Reprezentanții circului Henry se deschid mâine, Sâmbătă, în 22 Octomvrie n. la orele 8 seara. Cercul e ridicat în piața lemnelor (Bauholzplatz). Bilete se vând în prăvălia I. Drotleff, Strada Cisnădiei nr. 23. Despre membrii cercului putem spune, că sunt toți artiști adevărați, măsuri desăvârșiți. De altcum publicul sibiian cunoaște circul Henry, pentru că a mai fost în Sibiu. De atunci a făcut un turneu lung prin străinătate, a fost trei luni în Viena, apoi a stat în Budapesta și pretutindenea a avut primire bună și a lăsat bune impresiuni. Suntem siguri, că și în Sibiu va fi bine îmbrățișată întreprinderea sa și circul Henry va lăsa și aici bune amintiri.

Cărți și reviste.

Neamul Românesc Literar, nr. 39 cuprinde: Un „poeta minor”: N. Volenti, de N. I. Un chip nou al lui Mihai Viteazul, de G. Oprescu. Cuvânt de deschidere de A. Barseanu. Sonet de N. Volenti. Podul gării de nord, de H. Stahl. „Diata” Marelui Logofăt Const. Goleșov. Cănele pierdut, poezie de M. Iorgulescu. Cum scriu Românii războiți în Ungaria istoria neamului lor. Cronică.

Biserica Ortodoxă Română nr. 6 din Sept. 1910 cuprinde: Viața unei mame credincioase, de Dr. I. Lapaș. Condiția sfântă, de C. Erbicseanu. Influența moralei creștine. Raportul dintre religie și artă, de I. Mihăilescu. Miscarea catolică. Fabula și parabola în V. T. Documente, de A. Him. I. Scriban. Din ist. bisericii române, de N. Dobrescu. Cronică. Bibliografie. Oficioale.

FRĂȚII NEMÉNYI:
Grand-Hotel „Savoy”

Budapesta, József-körut. Telefon: 154-08. Hotelul cel mai nou, mai modern și de primul rang al capitalei, situat în centru. 120 odăi. Saloane de cetit și conversat. Încălzire centrală cu aburi. Odaie de scaldă. Lift. Vacuum cleaner. Apă caldă și rece în fiecare odaie. Legătură cu tramvaiul electric, către toate gările. Prețuri moderate. Serviciul cel mai conștient.

Nr. 373/1910. of. prez. (419) 1—3

Concurs din oficiu.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III-a **Baba**, din protopresbiteratul Deș, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima lui apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt celea fasonate în coala B., pentru întregirea dotațiunei preoțești dela stat.

Concurenții au ași așterne rugărilor lor concusuali înstruite conform normelor în vigoare în termenul deschis indicat mai sus la oficiul protoprezbiterat al tractului gr. or. român Deș, și a se prezenta în termenul și după modul prescrip de regulamentul parohial în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserica din această parohie, pentru a cânta și predica, eventual a celebra stănta liturgie.

Deș, 25 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterat al tractului Deș.

Teodor Herman
protopresbiter.

Nr. 271/1910.

(418) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericească de clasa I **Vidra de sus** din protopresbiteratul Cămpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele arătate în coala B. pentru întregirea dotației preoțești dela stat, din care va da un ajutor anual resignatului preot.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la subscrisul oficiu până la termenul cuvenit și să se prezinte în biserică, spre cunoaștere.

Viitorul paroh va avea să dea un ajutor de 300 coroane anual deficientului preot Vasile Gomboș până va fi acesta în viață.

Cămpeni, 29 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Cămpenilor.

Romul Furdul
protopop.

Ad: 11063/1910.

(420) 1—2

Hirdetmény.

Torda város Tanácsa közhírré teszi, hogy a városi tegositott birtoknak Söfár nevű mintegy 500 holdat kiterjedése — mint legelő birtok — nyilvános árverésen 6 egymásutáni évre bérbe fog adatni.

Az árverés folyó évi november 3-án (csütörtökön) d. e. 10 órákor fog Torda város közgyűlési termében megtartatni.

Árverezni szándékoznak az árverés megkezdése előtt 1400 korona bántpénzt kötelesek letenni.

Az árverési feltételek Torda város Tanácsánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Megtekinthető továbbá a „Telegraful Român” kiadóhivatalában is.

Torda, 1910. október 17-én.

Torda város Tanácsa.**Publicare de licitațiune.**

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Venerabilului Consistor Arhidiecezan dto 20 Mai 1910 Nr. 5526 Bis., comuna bisericească gr. or. filia **Buruene**, protopresbiteratul Deva, comitatul Hunedoara, dă în întreprindere — edificarea bisericeii sale — pe cale de licitațiune publică minuendă — ce se va ținea la 24 Octomvrie 1910 st. v. la casa episcopului Andronic Magda în Buruene.

Prețul de strigare este de 7635 coroane 67 fileri.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din mătara Chiscadaga.

Licitații au să depună vadiu — de 10% din prețul de strigare — în bani gata sau hârtii de valoare.

Comitetul parohial își rezervă dreptul, de a da — în întreprindere zidirea — aceluia dintre licitanți, în care află mai multă garanță.

Chiscadaga, la 25 August 1910.

Nicolae Popovici paroh. **Nicolae Bodig** epitrop.**Magda Androni**
epitrop.

Nr. 452/910. Vidi:

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

(416) 1—3

Nr. 780/910

(407) 3—3

Concurs.

La postul vacant de învățătoriu dela școala confesională română gr.-or. din **Breaza** să publică concurs cu termen de 15 zile dela datul publicării.

Salariul fundamental din repartitie 600 cor. eventuală întregire dela stat 400 cor. ce să va cere cu documentele alesului, evar-tir liber și 3 stângini de lemne.

Doritorii de a obține acest post au de ași înainta rugărilor de concurs în sensul regulamentului în timpul sus arătat subsemnatului oficiu și a se prezenta poporului în vre-o Duminecă.

Alesul e obligat a duce tineretul școlar la biserică în Dumineci și sărbători dând răspunsurile la liturgie precum și la vecernie în presara sărbătorilor și Duminecilor, chiar și în feriile de vară.

Cvencvenalele să vor solvi numai după 5 ani de activitate în această stațiune.

Făgăraș, 28 Sept. 1910.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
prot.**Publicare de licitație minuendă.**

Pre baza planului de edificare și a preliminarului de spese aprobat prin autoritățile competente superioare, prin aceasta să publică licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a zidirei școlii rom. gr. or. din filia Banfi-Dângău (tractul Clujului).

Licitațiunea să va ținea Luni, în 11/24 Octomvrie a. c. în sala de învățământ a școlii noastre din Geröfi-Dângău.

Prețul de strigare este 2989 cor. 50 fil. dela care sumă 10% te sunt a să depune ca vadiu înainte de începerea licitațiunei, la epitropia parohială de aici.

Planul de edificare, preliminarul de spese precum și alte informațiuni referitoare la edificare și la materialului ce-l dă parohia, să pot afla la oficiul nostru parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încheia contractul cu întreprinzătorul în care va avea mai multă încredere.

Contractul de edificare pentru întreprinzător e obligator îndată după subscriere, pentru parohie însă numai după aprobarea Prea Ven. Consistor.

Banfi-Dângău, 28 Septembrie 1910.

(405) 3—3

Comitetul parohial**Publicare de licitațiune minuendă.**

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese aprobate prin autoritățile competente, prin aceasta să publică licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a zidirei școlii rom. gr. or. din **Panic** (tractul Cluj).

Licitațiunea se va ținea Sâmbătă, în 9/22 Octomvrie a. c. la 10 oare a. m. în sala de învățământ a școlii vechi de aici.

Prețul de strigare e 2456 cor. 90 fil. dela care sumă 10% te sunt a se depune ca vadiu înainte de începerea licitațiunei, la epitropia noastră parohială.

Planul, preliminarul de spese precum și alte informațiuni referitoare la edificare și la materialul ce-l dă parohia să pot afla la oficiul parohial de aici.

Comitetul par. își rezervă dreptul a încheia contractul de edificare cu întreprinzătorul în care va avea mai multă încredere.

Contractul de edificare e obligator pentru întreprinzător îndată după subscriere, pentru parohie însă numai după aprobarea Prea Ven. Consistoriu.

Panic, 27 Septembrie 1910.

(406) 3—3

Comitetul parohial.**Aviz.**

Subscritarii de acții ai institutului de credit și economii „**Lumina**” societate pe acții în Sibiu, cari nu au achitat valoarea acțiilor subscrise sunt prin aceasta provocăți, ca în termen de 30 zile dela a treia apariție a acestui avis, să plătească întreg restul, împreună cu 6% interese de întârziere dela scadență, altom în înțelesul §. 9 din statute, acțiunile subscrise să vor anula, emitându-se acții nouă sub acelaș număr, și subscritorii acțiilor vor perde drepturile lor de acționar și su-mele plătite a conto acțiilor, rămânând conform §. 171 din legea comercială și mai departe responsabili pentru 50% din valoarea acțiilor subscrise.

Sibiu, în 23 August 1910.

(413) 2—3

Direcțiunea.**CIRCUL HENRY!**

♦ Cel mai distins circ de călătorie din Europa. ♦

Numai 6 zile în Sibiu pe Piața lemnelor.

Elefanți, cămile, zebre și alte animale exotice. — Două trenuri proprii. — Iluminație electrică proprie.

250 persoane

129 de cai

10 corturi uriașe. — Cortul principal pentru onoratul public este aranjat pentru 4000 persoane. — Clădirea „Circului oraș” merge după sistemul american în vre-o câteva oare.

Sâmbătă în 22 Octomvrie 1910, la 8 oare seara

Reprezentatie de Deschidere de gală

cu un program de eleganță ne mai văzut în Sibiu.

Prețul locurilor:

Un loc în loge 5 cor., stal numerotat 4 cor., locul I. 2 cor. 50 fil., locul II. 1 cor. 50 fil., locul III. 1 cor., galerie 90 fileri.

Duminecă în 23 Octomvrie

2 Reprezentatii de gală
după amiazi la 4 oare și seara la 8 oare.

La reprezentatia de după amiazi copiii plătesc prețul locurilor de jumătate.

Luni în 24 Octomvrie, la 8 oare seara

HIGH-LIFE-EVENING

Specialitatea Circului Henry. Întâlnirea publicului de elită.

Marți în 25 Octomvrie, la 8 oare seara

singura Reprezentatie de Sport.

Miercuri în 26 Octomvrie, la 4 oare după amiazi

Reprezentatie pentru familii și tinerime

Oamenii mari și copiii plătesc locurile de jumătate.

Seara la 8 oare

Seara la 8 oare

Jour-Fix mare.

Joi în 27 Octomvrie, la 8 oare seara

Mare reprezentatie de adio.

Miercuri la oarele 4 după amiazi oamenii mari și copiii plătesc prețul de intrare de jumătate. — Duminecă la oarele 4 după amiazi plătesc numai copiii jumătatea prețurilor.

În zile în care nu se dau două reprezentații, se țin înaintea prânzului dela oarele 10—1 probe deschise interesante, intrarea pentru oameni mari 40 fil. pentru copii 20 fil.

Nr. 563.

(403) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din Sasiori, protopresbiterul Sebeșului, devenit vacant prin pensionare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

- a) Salar fundamental 1000 cor.
b) Relut de cuartir 50 cor.
c) Relut de grădiniță 20 cor.

Cuincuenaliile se compută numai după anii împliniți la această școală.

Învățătorul ales e dator a propune studiul religiunii, și a cânta cu copii în Duminică și sărbători în biserică.

Concurenții au săși aștearnă cererile înscrise conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și a se prezenta în biserică spre a cânta.

Sebeș, 28 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial concernat.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 523/1910.

(404) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh din parohia de cl. a III a Lunca din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă, prin reposarea parohului Vasile Miclea, pe baza rezoluției cons. arhid. dto 24 August a. c. Nr. 9421—1910 Bis., se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoți dela stat.

Concursul, înzestrat cu documentele cerute de conculul sinodului arhid. de sub Nr. prot. 82—1910, sunt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Concurenții cu prealabilă încunoștințare aici — până la 8 zile înainte de sinodul electoral, se pot înfița în parohie, spre a cânta resp. celebra și cuvânta și a face cu noștință și cu poporul.

Ofenbaia, 27 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Lupșei în conțelegere cu comitetul parohial concernat.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 849/1910.

(401) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al 2 lea de învățător la școala rom. gr. or. din Intorsura-Buzăului, protopresbiteratul Treiscaune se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele statuite prin art. de lege XXVII din 1907 completate prin ajutor dela stat și cuartir natural.

Învățătorul ales va mai avea a instrui pe elevi și în cântări corale cântând în Duminică și sărbători sf. liturgie și după facerea din viață sau abdicarea canturului actual va avea să îndeplinească și postul de cantor pe lângă venitele de cantor, împreună cu celalalt învățător alternativ.

Doritorii de a concura la acest post să-și înainteze rugărilor cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiterial și erfându-l împrejurările ar fi de dorit a se prezenta și în comună.

Brețcu, (Bereczk) 24 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Local de prăvălie de închiriat

în str. Cisnădiei Nr. 36,

dimpună cu magazinele aparținătoare acestuia, eventual casa înțreagă constatătoare din mai multe cvartire din **1 Noemvrie 1910 până la 1 Octomvrie 1916.**

Oferte și însinuări să primesc zilnic în oarele de birou dela 8—12 a. m. la Cassa Arhidiecezană str. Măcelarilor Nr. 45.

Consistorul arhidiecezan.

(415) 3-3

Birou de informație.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în **Budapesta un**

Birou de informație.

Orice informație referitor la petițiile înaintate la ministerii, Curie, judecătoria etc., orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în decurs de 2—3 zile, ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comande etc.

Taxa de informație 3 cor. și spesele de postă pentru răspuns.

(875) 5-10

L. Olariu,

Budapesta, Lajos utca 141 III/19.

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „Valra luminoasă” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 corăne, plus porto 30 bani.

Vițe de vie**foarte frumoase și mari!**

Fiecare cultivator de vie, care are lipsă de vițe frumoase, mare și curată, să le privească pe acelea deja acum în școalele de vierit și să-și acopere trebuințele de aco'o de unde cu prețul cel mai efin capătă cea mai bună plantă. Spre privirea locului meu de școală de vierit, afar din cele frumoase, cu peste 1/2 milion vițe de vie în cele mai deosebite sorte de struguri de vin și de masă, invită respectuos proprietarul aceleia,

Simon Nemenz,

posesorul primei școale de vierit din Reichesdorf Nr. 121 posta Riomfalva.

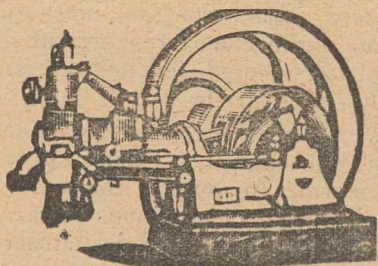
Cataloage la cerere gratuit și franco!

(360) 7—

Fabrica drezdană de motoare

societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

Motoare și Locomobile

cu benzin, ulei crud, gaz, petrol, precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltuieli de mănare:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

Ignác Gellért & Comp.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12—91.

Garantie foarte bună. — Condiții de plată favorabile.

(408) 1—26

M i i

de scrisori de mulțumită!

Pentru cor. 3-50

trimit 1 minunat orologiu veritabil argint Gloria Anker-Rem., merge exact 36 ore, cu cutie frumos gravată, cu lanț frumos argintat sau aurit, pentru numai cor. 3-50. Mai de parte ofer 1 orologiu veritabil aurit cu 14 carate aur, pentru 36 ore Anker-Remont. cias de șvțiere prima cu lanț aurit cor. 5—. Trei ani garanție în scris pentru fiecare orologiu. Trimite prin ramburs

S. KOHANE

I Casă pentru export de oroloage de șvțiere Krakau Nr. 137.

Pentru cele neconvenabile se returnează banii. (374) 3—10

Medic român în Karlsbad. Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

da consultațiuni în Karlsbad, casa „Billroth” lângă Sprudel.

(887) 72—

Picături de stomach ale lui Brády

cu

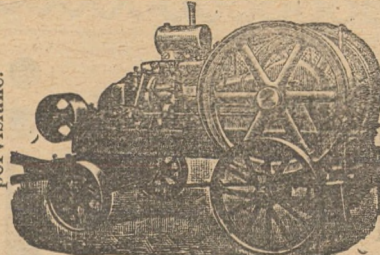
Maica Domnului de Mariszell

ca marcă de scutire

de aceia numite „Picături de stomach de Mariszell”, sunt probate în decurs de 30 ani și aflate ca cel mai bun mijloc contra ori ce fel de greutate la mistuire, arsură în stomach, constipație, dnrere de cap și stomach, colică, insomnie, anemie și gălbănire etc.

Se găsește în farmacii cu prețul — 80 bani și C. 1-40. 6 sticle cu C. 5— 3 sticle duble C. 4-50, trimite franco fabricantul C. Brády, farmacia „La Regele Ungariei”, Viena I. Fleischmarkt I. Depot Nr. 241. — A fi cu atenție la marca de scutire cu Maica Dului de Mariszell, embelloge roșie și subscriere ca aici pe chișeu. (37) 9—15

Se cantă agenți cu porvinsune.

Se cantă agenți cu porvinsune.

ORIG. „CHRISTOPH“!

Motoarele pentru ulei crud

Benzin, Motoarele cu petrol și Locomobilele stau azi în primul rând.

Numele „CHRISTOPH” e o garanție.

Resultatul unor încercări și experiențe de 75 ani. Cereți catalog dela

B. DENES, spec. de motoare
Budapesta V., Lipót körút 15.

(89) 18—19

De inspectori școlari de stat recoman-
dat și în mai mult ca

100,000 de exemplare

întrebuințat este

Koós-Goldiš Abecedar maghiar

prețul 40 fil. A șasea edițiune, în anul 1908 apărută și aprobată.

Cu aceasta și cu „A doua carte” (a 3-a edit. 1910) prețul 40 fil. s'a dat profunzimea ușor și cu mult progres instrucțiune în limba maghiară.

Exemplare pentru învățători și cataloage despre cărți române pentru școlile populare și medii din edițiunea lui Zeidner stau gratis la dispozițiune.

H. ZEIDNER, BRASSÓ**THE CAMPBELL**

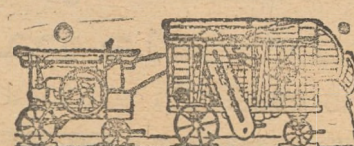
renumita fabrică engleză de motoare, liferează cele mai bine construite și durabile

Motoare și Locomobile

cu Benzin
Ulei crud
Gas

Circularea

cea mai ieftină
cea mai sigură
cea mai neimpiedecată

Preturi efine. Condiții favorabile de plată. Garantie în toată privinta.

Agent general:

(380) 4—26

Korányi Victor,

BUDAPEST, VI., Liszt Ferencz-tér Nr. 9.
Telefon 64—64.

Căștigul cel mai mare ev. 600,000 M.

Anunț de noroc!

Căștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci
cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Cășt. principale a
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
" 302,000	" 10,000

ș. a. m. d.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Căștigurile se ucră clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

2 Noemvrie.**Samuel Heckscher senr.**

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr
Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg a M. 6— (K 7—)
" " de jum. a M. 3— (K 3-50)
" " un sfert de los a M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat { Ce nu corespunde a
Prin mandat postal { se șterge.
Ridicați-o prin ramburs {

(409) 3—14

Cărți nouă.

Barcianu, Dicționar român-german, ed. IV a, legat cor. 7 60, broșat	6—
Carlyle, Eroii	2—
Detler, Gertra la Baumgarten	3-50
Ettlinger, Sfaturi către mame	1-50
Eminescu, Articole politice	—80
Ghibu, Der moderne Utraquismus oder Die Zweisprachigkeit in der Vo'ksschule	2—
Ghibu, O călătorie prin Alsacia-Lorena, Țara și școlile ei	—75
Ghibu, Ziaristica bisericească la Români	2—
Heyse, Prisonierii	—30
Locke, Că'e-va idei asupra educațiunii	1—
Martig, Psihologie pedagogică	3-50
Matthias, Pedagogie practică	2-50
Pestalozzi, Leonard și Gertruda Popu, Conceptul juridic de națiune-națiune litate în Ungaria	2—
Ufer, Introducere în pedagogia lui Herbart	1—

Se pot comanda dela:

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Nu întârziati
a lua parte la a 27-a loterie de clasă
ces. ungară ce se începe cu clasa I.

Colectura principală

JULIUS FRIEDE & Co.

SIBIU Str. Cîsnădiei 1
BRAȘOV Str. Mănăstirii 36

recomandă pentru **clasa I.** a cărei tragere va avea loc în
17 și 18 Noemvrie

$\frac{1}{8}$ los original	$\frac{1}{4}$ los	$\frac{1}{2}$ los	$\frac{1}{1}$ los
cu prețul oficios de cor. 1-50	3-	6-	12-

Fiecare comandă se execută imediat, însă numai
contra trimiterii banilor înainte sau prin ramburs.

Checuri poștale și planuri de joc se
pun la dorință franco la dispoziție.

(417) 1-4

O vai! La tusa, răgușală și mucărie ajută re-
pede și sigur

„Pastilele de piept ale lui Egger“
au gust bun, și nu influențează asupra a-
petitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.
Carton de probă 50 bani

Deposit general și de expedare:
Farmacia „Reichspalatin“
Budapesta, VI, Váci körút 17.

O să mă înec de
această tusa rea!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Priessel, Au-
(367) 5-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

Trăiască!

Pastilele de piept ale lui
EGGER m'an scăpat repede!

Unde se pot procura

REVERENZI
croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU
măestru croitor, Sibiu, Str. Cîsnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din
material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz
de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească,
căci numai astfel putem deveni tari și mari!

Telefon 172.

Vindecă beția,
înainte de ce bețivul vatămă legea.

Scapă-l înainte de ce alcoolul îi ruinează sănătatea, pofta de muncă și averea,
sau înainte de ce moartea face imposibilă scăparea.

Alcolinul e un surogat pentru alcool și ajută, ca beuturul să se
scârbească de beuturi alcoolice.

Alcolinul e cu totul **nestricăcios** și ajută atât de intensiv, încât
și marii beutori nici când nu recad.

Alcolinul e cea mai nouă invenție a științei în direcția aceasta și
acelaș a scăpat mii de oameni din lipsă, mizerie și ruină.

Alcolinul e un preparat ușor de descompus, care de ex. femeia îl
poate pune în dejunul bărbatului său, fără ca el să observe ceva. In cele
mai multe cazuri respectivul nici nu înțelege, de ce nu mai poate suporta
spirtul, ci crede că beutura prea multă e cauza acesteia, tocmai cum anu-
mite mâncări le urăști, dacă le-ai gustat prea mult.

Alcolinul să-l de-a fiecare tată fiului său, studentului, înainte de ce
cade la examen, și dacă nu e aplicat spre beutură, totuși alcoolul îi strică
creierul. In general toți cari n-au destulă putere de voință de a se reține
dela beuturi alcoolice, să ia o doză de Alcolin. Același e cu totul nestri-
căcios. Respectivul își conservă sănătatea și cruță mulți bani, cari altcum
îi cheltuiește pe vin, bere, rachiu sau liquer.

(387) 5-10

Preparatul Alcolin costă **10 cor.** și se trimite după solvire anticipativă sau
prin ramburs numai prin:

Alcolin Institut, Copenhaga 1877 Danemarca.
Epistolele sunt a se franca cu 25 b., cartele poștale cu 10 bani.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY
în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, cum la turnarea de nou a clopotelor
stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți
ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite
spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în-
dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind
astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt re-
comandate

(278) 4-52

Clopotele găurite
o invențiune proprie și premiată în mai multe
rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în
partea superioară — ca violina — cu găuri ca fi-
gura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai lim-
pede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de
cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel
că un clopot patentat de 327 kg., este egal
în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul
vechiu. — Mai departe se recomandă pentru face-
rea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadustarea clopo-
telor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețuranturi ilustrate gratis.

Recuise de scris se pot procura de la Librăria archidieceșană

se adresează, cine dorește a și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori
arbori pentru alee, plante de orna-
ment, conifere, plante de împrejmuit,
fructe cu boabe, paeți, etc.

Vițe altoite
(calitate superioară) viță europeană
și amer. cu și fără rădăcini.
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER u. Comp
Pomi și cultura

In 100 ani
se ivește numai odată ocaziunea de-a putea cumpăra ieftin
și bine, pomi și alte plante, pentru școli de pomărit.
Să nu scape deci nimenea această ocazie favorabilă, ci să co-
mande imediat ce-i e de lipsă după consemnarea de mai jos,
valabil cât timp depositul va ajunge

Pomi
Tufe de decorat
Conifere
Plante sălbatice

din curățiri totale a pă-
mântului cu prețuri de
tot reduse.

Fr. CASPARI & COMP. Școale de pomărit
Medias, Transilvania.
(379) 5-32
Catalog la cerere gratuit!

„Berson“
Călcâiele de gomă
totuși sunt cele mai bune!
Se găsesc în tot locul.